

ગુજરાતનો ખેડૂત અને ખેતી બંને બચ્યા સમૃદ્ધ

કૃષિર્થન્યા કૃષિ મેદા, જન્મનાં જીવન કૃષિ: કૃષિના ઋષિ તરીકે આપણે જેમને ઓળખીએ છીએ એ પરશુરામ મુની લિખિત આશ્લોકનો ભાવાર્થ એવું કહે છે કે કૃષિ સંપત્તિ અને મેદા પ્રદાન કરે છે, કૃષિ જ માનવજીવનનો આધાર છે. કૃષિ એ માત્ર વ્યવસાય કે અનાજ ઉત્પાદન કરવાની કોઈ પદ્ધતિ નથી પરંતુ સમસ્ત વિશ્વના માનવ સમાજને ટકાવી રાખતી જીવનશૈલી છે, સંપૂર્ણ માનવ સમાજની અર્થ વ્યવસ્થાનો આધાર છે. વડાપ્રધાન શ્રી નરેન્દ્રભાઈ મોદી કૃષિદોષને સમૃદ્ધ બનાવવા અને કિસાનની આવક બમણી કરવા સતત પ્રયાસો કરી રહ્યા છે, પરિણામે કૃષિ અર્થતંત્રના વિકાસની દિશામાં અનેક નૂતન ક્ષિતિજો ખુલી રહી છે. કૃષિની સાથે જ જોડાયેલા છે ભાગ્યત આને પશુપાલનના વ્યવસાયો ગુણવત્તાયુક્ત અને ઉત્તમ પરિણામો આ ત્રણે ક્ષેત્રમાં મળે તો એક એક ખેડૂત સમૃદ્ધ થાય અને સરવાળે રાષ્ટ્રનો સર્વાંગી વિકાસ થાય. ગુજરાતમાં પણ ખેતી અને પશુપાલન મુખ્ય વ્યવસાય છે. અંદાજે 27 લાખથી વધુ પરિવારો ખેતી કરે છે અને સમાજની અર્થ વ્યવસ્થામાં પોતાનું પ્રદાન કરવા ઉપરાંત લોકોનું ભરણપોષણ પણ કરે છે. રાજ્યના ખેડૂતો ખેતીમાં આગળ વધે, પરંપરા નિભાવે અને આધુનિક અભિગમ પણ અપનાવે એ દિશામાં સતત પ્રયાસો થઈ રહ્યા છે. મુખ્યમંત્રી શ્રી વિજયભાઈ રૂપાણી અને નાયબ મુખ્યમંત્રી શ્રી નીતિભાઈ પટેલની ખેડૂતોના સર્વાંગી કલ્યાણ માટે સતત કાર્યરત રાજ્ય સરકારે વીતેલા પાંચ વર્ષમાં ખેતી નિયામકની કચેરી હસ્તક અમલમાં મુકેલી યોજનાઓની પ્રગતિ ઊંડીને આંખે વળગે એવી છે અને એનો લાભ ગુજરાતના ખેડૂતોને મળતા તે સુવિધાથી યુક્ત અને આર્થિક રીતે મસુદ થયો છે. ગુજરાતે છેલ્લા પાંચ વર્ષમાં હરિયાણાના નેતૃત્વ લીધું છે. 132208 ખેડૂતોને ટ્રેક્ટર ખરીદી માટે રૂ. 625.27 કરોડની સહાય અપાઈ. 150434 ખેડૂતોને કૃષિ યાંત્રિકરણ માટે વિવિધ ખેત ઓજારોની ખરીદી માટે રૂ. 429.17 કરોડની સહાય અપાઈ. વાવાઝોડું, કમોસમી વરસાદ, અતિવૃષ્ટિ કે અનાવૃષ્ટિ જેવી આકસ્મિક આફતોના સમયે 7742726 ખેડૂતોને રૂ. 8862.85 કરોડની સહાય પૂરી પાડવામાં આવી. ખરીદ સીઝન 2016-17થી રાજ્યમાં અમલી પ્રધાનમંત્રી ફસલ બીમા યોજના હેઠળ 20.96 ખેડૂતો માટે રૂ. 5499.50 કરોડનું પ્રિમિયમ રાજ્ય સરકારે ચુકવ્યું. રાષ્ટ્રીય કૃષિ વિકાસ યોજના હેઠળ રૂ. 1120.94 કરોડનો ખર્ચ કરીને મહત્ત્વની યોજનાઓ અને પ્રોજેક્ટ્સનું અમલીકરણ કરાયું. ખેડૂતોની આવક વધારવાના ભાગરૂપે અમલી પ્રધાનમંત્રી

કિસાન સન્માન નિધિ યોજના હેઠળ આઠ હજારની કુલ રકમ મળી રાજ્યના 58.87 લાખ લાભાર્થી ખેડૂતોને રૂ. 7950.73 કરોડની સહાય સીધી જ તેમના બેંક અકાઉન્ટમાં જમા કરવામાં આવી છે. ખેતી માટે જરૂરી રાસાયણિક ખાતર ઉપલબ્ધ થાય તે માટે રાજ્યના ખેડૂતોને રૂ. 25440 કરોડની સહાય ચુકવવામાં આવી છે. ખેડૂતો માટે અગત્યની એવી ટેકાનો ભાવની યોજના હેઠળ રૂ. 19567 કરોડના મૂલ્યની 41.27 લાખ મેટ્રીક ટન વિવિધ જણસીઓની ટેકાના ભાવે કરીદી કરવામાં આવી. કૃષિ ક્ષેત્રે યાંત્રીકરણનો વ્યાપ વધારવા રૂ. 350.20 કરોડની બજેટ જોગવાઈ કરવામાં આવી છે. જેનો 1.22 લાખ લાભાર્થીઓને લાભ મળ્યો છે. 2021-22 માટે રૂ. 70.20 કરોડની જોગવાઈ કરવામાં આવી છે. કૃષિ ઉત્પાદનોના સંગ્રહ દ્વારા ખેત પેદાશોનો સારો ભાવ મળે તે માટેની 2020-21માં શરૂ થયેલી મુખ્યમંત્રી પાક સંગ્રહ સ્ટ્રક્ચર યોજના હેઠળ રૂ. 350 કરોડના બજેટની જોગવાઈ થઈ છે. ખેડૂતોને બિયારણ, ખાતર અને અન્ય જરૂરી ખર્ચ માટે શુન્ય ટકાના વ્યાજ દરે કૃષિ ધિરાણ. 1૫ લાખથી વધુ ખેડૂતોને લાભ. સંપૂર્ણ દેશીગાય આધારિત પ્રાકૃતિક ખેતી કરતા ખેડૂત કુટુંબને એક ગાય માટે નિભાવ ખર્ચમાં સહાય આપવાની યોજના વર્ષ 2020-21માં મંજૂર થઈ છે. અતિવૃષ્ટિ, અનાવૃષ્ટિ તથા કમોસમી વરસાદ સામે ખેડૂતોના રક્ષણ માટે મુખ્યમંત્રી કિસાન સહાય યોજનાનો પ્રારંભ. રાજ્યના ખેડૂતોને મલ્ટીપરપ્ઝ ઉપયોગ માટે ડ્રમ તેમજ બે પ્લાસ્ટીકના ટબ ખરીદવા માટેની સહાયના ભાગરૂપે વર્ષ 2021-22માં શરૂ થયેલી યોજના માટે રૂ. 87.47 કરોડની જોગવાઈ થઈ છે. બાગાયતની પાકોના વાવેતર વિસ્તારમાં 3.63 લાખ અને ઉત્પાદનમાં 24.61 લાખ મેટ્રીકટન વધારો થયો છે. રાજ્યની નર્સરી સેન્ટર ઓફ એકસોલવન્સમાં 4.63 લાખ કલમાં અને 111.38 લાખ ધરુ/રોપાનો ઉછર થયો. અનુસૂચિત જાતિ - અનુસૂચિત જનજાતિના ખેડૂતોને રૂ. 14.79 કરોડના ખર્ચે 79190 વિના મૂલ્યે ક્રીટ વિતરણ કરાયું. મહિલા તાલીમ પરિશિષ્ટ અને કેનીંગ હેઠળ 1292 વર્ગો દ્વારા 47757 તાલીમાર્થીઓને સહાય આપવામાં આવી. ખેડૂતોને તાલીમ, રાજ્યમાં ને રાજ્ય બહાર પ્રવાસ, સેમીનાર, વર્કશોપ વગેરેમાં 71332 ખેડૂતોને મળ્યો લાભ. સ્ટેટ ફોડન સિમેન્ટ પ્રોટેક્શન એન્ડ ટ્રેનિંગ ઇન્સ્ટીટ્યુટ પાટણ પાતે રૂ. 47.50 કરોડના ખર્ચે સેક્સ સીમેન્ટ લેબોરેટરીની સુવિધા ઊભી કરવા નિર્ણય કરાયો છે.

વર્ષ 2021-22માં પાંજરાપોળોને ધાર્યો રૂ. 1૦૦ કરોડની જોગવાઈ થઈ છે. અભોલ પશુ પક્ષીઓ પ્રત્યે દયા અને કહણનો ભાવ યથાર્થ કરતા પાંચ કરુણા અભિયાન થકી 38700 પક્ષીઓ અને 24200 પશુઓને સારવાર આપવામાં આવી. પશુ ખરીદી પર વ્યાજ સહાય તેમજ અન્ય આનુષંગિક સુવિધાઓ માટે સહાયની યોજના શરૂ થઈ જેમાં અત્યાર સુધીમાં 3100થી વધુ એકમો માટે રૂ. 80 કરોડથી વધુની સહાય ચુકવાઈ. પશુચિકિત્સા સેવાઓનો વ્યાપ વધારવા 10 નવીન વેટરનરી પોલીક્લીનીક અને 1 નવીન પશુ રોગ અન્વેષણ એકમની સ્થાપનાની મંજૂરી આપવામાં આવી. 3 નવીન ઘનિષ્ટ પશુ સુધારણા યોજના ઘટકો અને 3 નવીન ફોડન સીમેન્ટ સ્ટેશનની સ્થાપનાની મંજૂરી આપવામાં આવી. પશુ ચિકિત્સા સેવાને સુદૃઢ બનાવવા રૂ. 6601.99 લાખના ખર્ચે પશુ સારવાર સંસ્થાઓ માટે 217 નવીન મકાન બાંધકામ અને 115 રીપેરિંગ કામ કરાયા. આત્મનિર્ભર ગુજરાત સહાય યોજના -1 હેઠળ આજ સુધીમાં 167708 લાભાર્થીને રૂ. 1564.71 કરોડનું ધિરાણ અને રૂ. 64.27 કરોડની વ્યાજ સહાય અપાઈ. આત્મનિર્ભર ગુજરાત સહાય યોજના 2 હેઠળ આજ સુધીમાં 38471 લાભાર્થીને રૂ. 941.49 કરોડનું ધિરાણ અને રૂ. 30.07 કરોડની વ્યાજ સહાય ચુકવાઈ. 2019-20થી સ્કેમ્સ મીડક પાવડર યોજના અમલી જેના હેઠળ 25 લાખ પશુપાલકોને રૂ. 189.10 કરોડની સહાય આપવામાં આવી. પાક ધિરાણ પર વ્યાજ સહાય યોજના હેઠલ 4784014 લાભાર્થી માટે રૂ. 3179.85 કરોડનો ખર્ચ કરાયો છે. વર્ષ 2020-21માં મોટા કદના વેરહાઉસ ગોડાઉનની યોજના શરૂ થઈ છે તે હેઠળ 40 બજાર સમિતિને રૂ. 3638.49 લાખની સહાય મંજૂર થઈ છે. માછીમારોને ફાઈબર રોપની ખરીદી પર સહાય માટે 4258 લાભાર્થીઓને રૂ. 2138.75 લાખની સહાય ચુકવાઈ. ડીપ સી ફીશીંગ વેસલ્સ બનાવવાની યોજના હેઠળ 223 લાભાર્થીને રૂ. 4705.46 લાખની સહાય અપાઈ. માછીમારોને કેરોસીન ખરીદી ઉપર સહાયની યોજનામાં 4000 નાના માછીમારોને રૂ. 823.58 લાખની સહાય ચુકવાઈ. માછીમારો માટેની અકસ્માત સહાય યોજના હેઠળ 25 માછીમાર પરિવારોને રૂ. 56 લાખની સહાય આપવામાં આવી. બાંભરા પાણીના મત્સ્યોદ્યોગ માટે ઝીંગાનો ખોરાક તથા

વડાપ્રધાન શ્રી નરેન્દ્રભાઈ મોદી કૃષિદોષને સમૃદ્ધ બનાવવા અને કિસાનની આવક બમણી કરવા સતત પ્રયાસો કરી રહ્યા છે, પરિણામે કૃષિ અર્થતંત્રના વિકાસની દિશામાં અનેક નૂતન ક્ષિતિજો ખુલી રહી છે.

બીજ પર સહાય યોજના હેઠળ રૂ. 56.53 લાખની સહાય. નવા તમામ બાંધકામ માટે રાહત યોજના હેઠળ રૂ. 231.79 લાખનો ખર્ચ કરાયો. સાગર ખેડૂ સર્વાંગી વિકાસ યોજના અંતર્ગત 18 વિભાગ અને 29 એજન્સીઓ હસ્તક માછીમારોને વિવિધ સહાય. રાષ્ટ્રીય કૃષિ વિકાસ યોજના હેઠળ દર વર્ષે પ્રમોશન 1.54 લાખ કિન્ટલ મશાણિક બીજનું વિતરણ કરાયું. રાષ્ટ્રીય કૃષિ વિકાસ યોજના સીડ રીપ્લેસમેન્ટ રેટ હેઠળ છેલ્લા પાંચ વર્ષમાં 73577 ખેડૂત લાભાર્થીને 771335.65 કિન્ટલ સહાય પેટે રૂ. 17594.58 લાખની સહાય અપાઈ. પશુપાલન પોલિટેકનિક રાજપુર (નવા) હિંમતનગર અને કોલેજ નોવો ઉડી સાયન્સ અમરેલીમાં બોયલ અને ગલ્સ હોસ્ટેલની સ્થાપના માટે રૂ. 37900 લાખની યોજના અને કામધેનુ યુનિવર્સિટીની સ્થાપના

અંતર્ગત એસ્ટાબ્લીશમેન્ટ ઓફ સેન્ટર ઓફ એક્સેલન્સીઝને એકવાલ્વર અને સ્ટ્રેન્થર્નિંગ ઓફ પી.જી. એજ્યુકેશન ઇન ફીશરીઝ માટે રૂ. 132.00 લાખની રમક ફાળવવાઈ છે. રાજપુર (નવા) હિંમતનગરમાં પશુ ચિકિત્સા-પશુપાલ મહાવિદ્યાલયના બાંધકામ માટે રૂ. 1374.09 લાખની યોજના છે. મત્સ્યોદ્યોગ વિજ્ઞાન ક્ષેત્રે શિક્ષણ, સંશોધન, વિસ્તરણ માટે હિંમતનગરના રાજપુર (નવા) ગામે બાંધકામ માટે રૂ. 1000.00 લાખની યોજના છે. વિદ્યાર્થીઓને અભ્યાસ માટે જરૂરી સાધનો તથા માળખાકીય સુવિધાઓ પ્રયોગ શાળા માટે રૂ. 628 લાખનો ખર્ચ કરાયો છે. જૂનાગઢ કૃષિ યુનિવર્સિટીમાં સંશોધન કેન્દ્રના આધુનિકરણ માટે રૂ. 36 લાખ મંજૂર કરાયા છે. અમરેલી, પોરબંદર, હળવદની કૃષિ કોલેજમાં જરૂરી શૈક્ષણિક જગ્યાઓની ભરતી કરવામાં આવી છે.

વાવણીથી વેચાણ સુધીની પ્રક્રિયામાં ગુજરાત સરકારનો સપોર્ટ રાજ્યના ખેડૂતને છે. ખેડૂતોને બિયારણ, ખાતર તેમજ અન્ય જરૂરી ખર્ચ માટે શુન્ય ટકાના વ્યાજ દરે મળી રહ્યું છે કૃષિ ધિરાણ. પ્રધાનમંત્રી કિસાન યોજનાનો ખેડૂતોને મળી રહ્યો લાભ, ખેતીમાં આધુનિકરણ આવે તે માટે જરૂરી સાધનો ખરીદવા આપવામાં આવી રહી છે સહાય. ખેડૂતોના પાકને જંગલી પ્રાણીઓથી બચાવવા માટે તારની વાડ લગાવવા પણ રહી છે સહાય. રાસાયણિક ખાતરની અછત નથી, એના વિતરણ માટે સુદૃઢ માળખું છે અને રાસાયણિક ખાતર પર મળી રહી છે સહાય.

પંપેયા, દાડમ, લાંબુ, ચીકુ અને શાકભાજીના વાવેતરમાં દેશમાં ગુજરાત છે અગ્રેસર. ઓર્ગેનિક એગ્રીકલ્ચર લ યુનિવર્સિટીની સ્થાપના કરવામાં દેશમાં ગુજરાત પ્રથમ. ખેડૂતોને વીજબીલ ની ઈલેક્ટ્રીકલિટી સુધીમાંથી માફી આપનાર દેશનું પ્રથમ રાજ્ય છે ગુજરાત. દૂધ ઉત્પાદનમાં દેશમાં અગ્રિમ સ્થાને છે ગુજરાત. ટપક સિંચાઈ, ફુવારા સિંચાઈ જેવી પદ્ધતિઓનો ખેડૂતો લઈ રહ્યા છે લાભ. 1994-95માં રાજ્યનું કૃષિ બજેટ રૂ. 398.34 કરોડ હતું. જે 2021-22માં પહોંચ્યું છે રૂ. 7232 કરોડ પર. આત્મનિર્ભર ગુજરાત સહાય યોજના-1 હેઠળ આજ સુધીમાં 167708 લાભાર્થીને રૂ. 64.27 કરોડનું ધિરાણ અને રૂ. 64.27 કરોડની વ્યાજ સહાય ચુકવવામાં આવી છે. આત્મનિર્ભર ગુજરાત સહાય યોજના -2 હેઠળ આજ સુધીમાં 38471 લાભાર્થીને રૂ. 941.49 કરોડનું ધિરાણ અને રૂ. 30.07 કરોડની વ્યાજ સહાય ચુકવાઈ છે. 2019-20ના વર્ષથી અમલી સ્ટ્રીક મિલ્ક પાવડરની નિકાસ ઉપર સહાયની યોજના હેઠળ 25 લાખ પશુપાલક સભાસદોને થયો છે આર્થિક ફાયદો. પાક ધિરાણ પર વ્યાજ સહાયની યોજના હેઠળ ખેડૂતોને મળે છે શુન્ય ટકા વ્યાજથી પાક ધિરાણ. 2020-21માં શરૂ કરાયેલી મોટા કદના વેરહાઉસ ગોડાઉન બનાવવાની યોજના હેઠળ 40 બજાર સમિતિને 118851 મેટ્રીક ટન કેપેસિટી ગોડાઉન માટે થઈ છે. રૂ. 3638.49 લાખની સહાય. ફૂડ પ્રોસેસિંગ માટે એકમ એકમદીઠ રૂ. 10 લાખની સહાય માટે કેન્દ્ર સરકારની યોજના હેઠળ રૂ. 82 કરોડની જોગવાઈ કરાઈ. 82 કરોડની જોગવાઈ કરાઈ. 55 કરોડની જોગવાઈ કરાઈ. ડાંગ જિલ્લાને સંપૂર્ણ રસાયણ મુક્ત ખેતી કરતો જિલ્લો બનાવવાના ઉદ્દેશથી રૂ. 32 કરોડની જોગવાઈ કરાઈ.

1800 ઓટોમેટિક વેધર સ્ટેશનની સ્થાપના માટે રૂ. 12 કરોડની જોગવાઈ કરવામાં આવી. 2021-22ના વર્ષમાં ભાગ્યાત ખાતાની યોજનાઓ માટે રૂ. 442 કરોડની જોગવાઈ કરાઈ. ગ્રામ્ય કક્ષાએ સ્વરોજગારી માટે દુધાળા પશુઓના ડેરી ફાર્મની સ્થાપના અને બકરા એકમની સ્થાપના માટે રૂ. 81 કરોડની જોગવાઈ કરવામાં આવી. પશુ દવાખાનાની સેવાઓ માટે રૂ. 43 કરોડની જોગવાઈ કરાઈ. ગૌ સેવા અને ગૌવર વિકાસ બોર્ડ માટે રૂ. 25 કરોડની જોગવાઈ કરવામાં આવી. મુખ્યમંત્રી નિ:શુલ્ક પશુ સારવાર યોજના માટે રૂ. 20 કરોડની જોગવાઈ કરાઈ. પશુઓ માટે દાણ ખરીદીની સહાય માટે રૂ. 20 કરોડની જોગવાઈ કરવામાં આવી. કરુણા એનિમલ એમ્બ્યૂલન્સ 1962 માટે રૂ. 7 કરોડની જોગવાઈ કરાઈ. રાજ્ય કૃષિ યુનિવર્સિટીઓ હસ્તક કૃષિ સંશોધન અને શિક્ષણના કાર્યક્રમો માટે રૂ. 698 કરોડની જોગવાઈ કરવામાં આવી. 10 હજાર માછીમારોને હાર્ડસ્ટીડ ડ્રીઝલ ઓઈલ પરની વેટ માફી યોજના માટે રૂ. 150 કરોડની જોગવાઈ કરાઈ. નવાબંદર, માઠવાડ, વેરાવળ, પોરબંદર, સુત્રાપાડા મત્સ્ય બંદરોના વિકાસ માટે રૂ. 97 કરોડની જોગવાઈ કરાઈ. માછીમારોને ઓ.બી.એમ. મશીનની ખરીદી ઉપર સહાય આપવા રૂ. 15 કરોડની જોગવાઈ કરવામાં આવી. રાજ્યના ખેડૂતોને પાક ધિરાણ યોજનાની સહાય માટે રૂ. 1000 કરોડની જોગવાઈ કરાઈ. ખરીદ વેચાણ અને સંગ્રહ વ્યવસ્થા યોજના હેઠળ રૂ. 78 કરોડની જોગવાઈ કરાઈ. આ મુખ્યમંત્રી શ્રી વિજયભાઈ રૂપાણીના કાર્યક્રમ અને દીર્ઘદ્રષ્ટિ સાથેના નેતૃત્વમાં વીતેલા પાંચ વર્ષમાં રાજ્યમાં કૃષિ-પશુપાલન-ભાગ્યાત ક્ષેત્રમાં અપરંપાર સફળતા સિદ્ધિના વાવેતર થયા છે. જેના પરિણામે ખેડૂતોના ચહેરા આંનંદ છલકતો જોવા મળી રહ્યો છે.

